

Sygnatura akt I C 348/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

O., dnia 23-10-2012 r.

Sąd Rejonowy w Oławie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Kowalczyk

Protokolant: Małgorzata Hyk

po rozpoznaniu w dniu 23-10-2012 r. w Oławie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w O.

przeciwko L. D., T. D.

przy udziale interwenienta ubocznego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz (...) sp. z o.o. w O. kwotę 9 187,45 zł (dziewięć tysięcy sto osiemdziesiąt siedem złotych 45/100) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w następujący sposób:

- w stosunku do L. D. od dnia 09.02.2012 r. do dnia zapłaty;

- w stosunku do T. D. od dnia 19.07.2012 r. do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz (...) sp. z o.o. w O. kwotę 1 677 zł (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

Sygn. akt I C 348/12

UZASADNIENIE

W dniu 06 kwietnia 2012 r. został nadany w polskim urzędzie pocztowym pozew (...) Sp. z o. o. w O. przeciwko L. D. o zapłatę kwoty 9 187,45 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od 09 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, nadto o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 14 grudnia 2011 r. spółka (...) Sp. z o. o. dokonała błędnego przelewu na kwotę 9 187,45 zł. na rachunek bankowy Zakładu (...). W dniu dokonania błędnego przelewu pozwany od kilku lat nie był już kontrahentem (...) Sp. z o. o. Niezwłocznie po dostrzeżeniu błędu, 15 grudnia 2011 r. M. R. – główny księgowy skontaktował się z pozwanym celem poinformowania go o zaistniałej sytuacji. W trakcie rozmowy pozwany stwierdził, że przelew został dokonany na konto, które służy mu do spłaty rat kredytu bankowego i nie ma on możliwości bezpośredniego dysponowania środkami na nim zgromadzonymi. Jednocześnie zaznaczył, że należną kwotę zwróci do dnia 20 stycznia 2012 r., gdyż do tego czasu spodziewa się wpływu środków na tenże rachunek. W dniu 16 grudnia 2011 r. M. R. zwrócił się do Banku (...), w którym założony jest rachunek powoda o zwrot błędnie przelanej kwoty. 4 stycznia 2012 r. bank wystosował odpowiedź, w której stwierdził, że nie ma możliwości zwrotu kwoty, gdyż właściciel rachunku nie wyraża na to zgody. 27 stycznia 2012 r. powód wystosował do pozwanego przesądowe wezwanie do zapłaty, które zostało doręczone pozwanemu 1 lutego 2012 r. (k. 1-4)

W dniu 18 kwietnia 2012 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który pozwany zaskarżył sprzeciwem w całości, zarzucił brak legitymacji biernej po stronie pozwanego, w związku z powyższym wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że pozwany nie zaprzecza, iż powód dokonał przelewu kwoty 9 187,45 zł. na rachunek w (...) Bank (...) S.A., który nigdy nie należał do pozwanego. L. D. nigdy nie był też właścicielem rachunku, ani nawet pełnomocnikiem. Rachunek ten należy wyłącznie do żony pozwanego T. D., z którą pozwany toczy proces rozwodowy. Przed kilku laty strony łączyły kontakty gospodarcze i wtedy należne pozwanemu wynagrodzenie za świadczone usługi były wpłacane na rachunek jego żony. Odbywało się to wyraźnie na żądanie pozwanego. Aktualnie pozwany nie wydał powodowi dyspozycji jakiegokolwiek przelewu na konto swojej żony, ponieważ nie miał z pozwanym żadnych rozliczeń. (k. 22, 23-24)

Na wniosek strony powodowej Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanej T. D., która ostatecznie nie uznała powództwa (k. 138)

Na skutek zawiadomienia o toczącym się postępowaniu do procesu przystąpił (...) Bank (...) S.A. w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej. Pełnomocnik interwenienta wniósł o oddalenie powództwa, nadto o zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa. (k. 99-101)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 stycznia 2010 r. (...) Sp. z o. o. z siedzibą w O. zawarła z L. D. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) umowę usługi odśnieżania dachu hali o powierzchni ok. 5 500 m². Umowa została wykonana, zaś należność za usługę zapłacona przelewem na konto wykonawcy. Z tego powodu L. D. wraz ze swoim numerem konta bankowego został wprowadzony na listę kontrahentów spółki. Od czasu zawarcia przedmiotowej umowy i jej realizacji, strony nie związały się żadnym innym stosunkiem prawnym.

dowód:

- faktura VAT k. 38,
- umowa usługi odśnieżania dachu k. 39-41,
- zeznania świadka M. R. k. 137v.

W dniu 12 grudnia 2011 r. w spółce (...) przygotowywano zestaw przelewów dla jej dostawców. Wśród dyspozycji błędnie został wprowadzony do systemu bankowego przelew na konto L. D. znajdującego się na liście kontrahentów powoda. W związku z powyższym został wykonany przelew na kwotę 9 187,45 zł. z rachunku nr (...) prowadzonego w (...) Bank S.A. w W. na rachunek w (...) Banku oznaczony nr (...), dla beneficjenta: Zakład (...). Przelew zaksięgowano w dniu 14 grudnia 2011 r.

dowód:

- potwierdzenie wykonania transakcji k. 12,
- potwierdzenie przelewu wykonanego k. 75,
- zeznania świadka M. R. k. 137v.

W dacie wykonania błędnego przelewu rachunek w (...) Banku oznaczony nr (...) prowadzony był na nazwisko T. D. – żony L. D.. Środki wpływające na przedmiotowe konto były pobierane automatycznie przez (...) Bank tytułem spłaty kredytu zaciągniętego wspólnie przez małżonków (...), na skutek wydania wcześniej stałej dyspozycji.

bezsporne.

W drugiej połowie 2011 r. istniały zaległości w spłacie kredytu. W związku z powyższym, w dniu wpływu kwoty 9 187,45 zł., tj. 14 grudnia 2011 r. Bank pobrał z konta tytułem spłaty rat kwoty: 2 022,61 zł., 2 030,75 zł., 2 020,28 zł., zaś w dniu 15 grudnia 2011 r. została pobrana kwota 1 993,56 zł.

dowód:

- potwierdzenia wykonania operacji k. 76-79.

Błędny przelew został zauważony przez księgowego powodowej spółki (...) w dniu 13 grudnia 2011 r. Po ustaleniu numeru telefonu, główny księgowy zadzwonił do L. D. i poinformował o błędnym przelewie. Pozwany zobowiązał się zwrócić kwotę 9 187,45 zł., jeżeli środki te faktycznie będą na koncie.

Jednocześnie M. R. wystąpił do banku o zwrot pieniędzy. Po uprzedniej rozmowie telefonicznej z pracownikiem Banku (...) przesłano do powoda formularz zwrotu przelewu celem jego wypełnienia i odesłania; z wypełnionym formularzem Bank zamierzał zwrócić się do banku odbiorcy z prośbą o zwrot przelewu. Zgodnie z powyższym pełnomocnik powoda uzupełnił formularz, w którym złożył wniosek do Banku (...) o zwrot kwoty 9 187,45 zł. przelanej z konta nr (...) na konto nr (...) należące do L. D. – Zakład (...) w J. z powodu błędnego nr rachunku odbiorcy.

W korespondencji mailowej z dnia 04 stycznia 2012 r. skierowanej do M. R. pracownik Banku (...) poinformował, że w dniu 02 stycznia 2012 r. w czasie rozmowy telefonicznej z klientką banku (...) uzyskano informację, że z rachunku, na który wpłynął przelew na kwotę 9 187,45 zł. korzysta jej mąż – L. D.. Z uwagi na to, że jego rachunek firmowy jest zablokowany, wszystkie środki są przelewane na rachunek klientki, która nie wyraża zgody na zwrot tych środków, gdyż były one należne mężowi.

dowód:

- korespondencja mailowa k. 13,

- wniosek o zwrot k. 14,

- korespondencja mailowa k. 15.

W związku z odmową zwrotu środków pochodzących z błędnego przelewu, w piśmie z dnia 27 stycznia 2012 r. nazwanym przesądowym wezwaniem do zapłaty powód wezwał L. D. do zwrotu kwoty 9 187,45 zł. nienależnie uzyskanej przez pozwanego w wyniku dokonania błędnego przelewu bankowego w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania poprzez przekazanie jej na wskazany w piśmie rachunek bankowy. Zastrzeżono, że brak zapłaty w wyżej wskazanym terminie spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego, co narazi pozwanego na dodatkowe koszty. Przedmiotowe pismo zostało doręczone L. D. 01 lutego 2012 r.

dowód:

- przesądowe wezwanie do zapłaty k. 17,

- potwierdzenie odbioru k. 18.

Sąd Rejonowy zważył:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pełnomocnik pozwanego L. D. zakwestionował legitymację bierną pozwanego w przedmiotowej sprawie, podnosząc, że rachunek bankowy, na który powód dokonał błędnego przelewu należy do żony

pozwanego T. D., z którą toczy proces rozwodowy. Pozwana natomiast początkowo uznała powództwo, następnie zmieniła stanowisko, nie uzasadniając go merytorycznie.

Odnosząc się do powyższego zarzutu strony pozwanej podkreślić należy na wstępie, że istotne okoliczności przedmiotowej sprawy wpływające na ocenę powództwa jako zasadnego, nie były sporne. Pozwani przyznali bowiem fakt, że w dacie wykonania przelewu, L. D. nie wiązały z powodem żadne stosunki gospodarcze, na podstawie których powodowa spółka byłaby zobowiązana świadczyć na jego rzecz kwotę 9 187,45 zł. Nie kwestionowano również samego faktu dokonania przelewu na rachunek T. D. w (...) Banku, z którego, na skutek stałej dyspozycji, bank pobierał środki na spłatę kredytu. Pozwani zgodnie wskazali, że kredyt zaciągnęli wspólnie, jako małżonkowie, istniały zaległości w jego spłacie. W związku z powyższym, niezwłocznie po uznaniu rachunku bank pobrał z przelanych środków konieczne kwoty na spłatę przedmiotowego kredytu. Z tak ustalonego stanu faktycznego wynika jednoznacznie, że na skutek rozdysponowania przez (...) Bank środkami należącymi do powoda, a błędnie przelanymi na konto pozwanej, nastąpiła częściowa spłata długu małżonków (...). W ocenie Sądu nie ma znaczenia na czyje nazwisko prowadzony był przedmiotowy rachunek bankowy, skoro korzyść z tytułu przelewu odniósł zarówno pozwany, jak i jego żona; nastąpiło częściowe zwolnienie ze zobowiązania kredytowego.

W przedmiotowej sprawie znajduje zastosowanie przepis art. 405 kc i 410 kc; zgodnie z art. 405 kc: „kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości”. Według zaś art. 410§1 kc: „Przepisy art. poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego”. Świadczenie natomiast jest nienależne, m. in. wówczas, gdy ten, kto je spełnił nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył (§2).

Bezspornie korzyść majątkowa została uzyskana przez pozwanych bez jakiegokolwiek podstawy prawnej; jest tak wówczas, gdy u jej podstaw nie leży ani czynność prawna, ani przepis ustawy, ani orzeczenie sądu, ani decyzja administracyjna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1998 r., III CKN 18/98, nie publ.).

Faktem jest, że w rezultacie to (...) Bank przejął środki należące do powoda, jednak zachował je na poczet zobowiązania pozwanych, których dług, na skutek dokonanych operacji, zmniejszył się. Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie nie znajduje zatem zastosowania art. 407 kc, gdyż ostatecznie to nie Bank stał się wzbogacony kosztem powoda, a pozwani, których obowiązek świadczenia na rzecz kredytodawcy zmniejszył się. Ostatnio wskazany przepis znajduje ponadto zastosowanie w razie rozporządzenia korzyścią na rzecz osoby trzeciej nieodpłatnie, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło.

W rozważanym stanie faktycznym zdaniem Sądu nie zachodzi przesłanka z art. 409 kc zwalniająca od obowiązku wydania korzyści, albowiem, jak już wyżej zaznaczono, nie można stwierdzić, że pozwani zużyli lub utracili korzyść w taki sposób, że nie są już wzbogacony. Brak również podstaw do przyjęcia, że zachodzi przypadek z art. 411 kc, zwłaszcza pkt.1; przelew był pomyłką powoda, a zatem dyspozycja nie była wykonana świadomie i celowo.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 405 kc, 410 kc orzeczono jak w pkt. I wyroku. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 455 kc. Ze względu na fakt, że powód wezwał pozwanego do zapłaty spornej kwoty określając 7 – mio dniowy termin od doręczenia zobowiązania, co nastąpiło w dniu 01 lutego 2012 r., od 09 lutego 2012 r. pozwany pozostawał w zwłoce. Odnosnie pozwanej T. D. zdaniem Sądu roszczenie odsetkowe powstało niezwłocznie po dniu doręczenia odpisu pozwu, co nastąpiło 18 lipca 2012 r. (k. 71). Odsetki zatem w stosunku do pozwanej należało zasądzić od dnia następnego, tj. 19 lipca 2012 r. Dalej idące żądanie odsetkowe Sąd oddalił.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 kpc. Ze względu na fakt, że powództwo zostało oddalone w nieznacznym tylko zakresie, Sąd nałożył na pozwanych obowiązek solidarnego zwrotu powodowi wszystkich kosztów procesu. Na koszty powoda w przedmiotowej sprawie złożyły się: opłata od pozwu – 460 zł., wynagrodzenie radcy prawnego – 1 200 zł. (§6 pkt. 4, Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) oraz opłata od pełnomocnictwa 17 zł., łącznie 1 677 zł.

Zarządzenie:

1. odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pozwanej oraz pełnomocnikowi interwenienta ubocznego,
3. kal. 14 dni.

O., dn. 12 listopada 2012 r.